

ARTIKEL PÅ TEXT-TV FÄLLDES – VAR OSAKLIG OM ASYLINVANDRING

Vid Granskningsnämndens sista möte innan sommaren togs beslut i tre ärenden som gällde SVT. En artikel på text-tv om asylinvandring fälldes för bristande saklighet. En dokumentär om östra Jerusalem prövades mot kraven på opartiskhet och saklighet, men friades. En dokumentär från Somalia där en soldat gav uttryck för en kränkande och fördomsfull syn på somalier prövades mot mediets särskilda genomslagskraft. Även denna dokumentär friades.

ARTIKEL PÅ TEXT-TV OM ASYLINVANDRING FÄLLD FÖR BRISTANDE SAKLIGHET

FÄLLT: SVT Text 2017-12-22, sändning om rekordhög asylinvandring; fråga om saklighet. Dnr. 17/03923.

Sändningen var en nyhetsartikel på SVT Text med följande innehåll:

Rekordhög asylinvandring till Sverige

I år har antalet uppehållstillstånd för flyktingar och asylsökande uppgått till 50.100 till och med november, enligt Migrationsverkets statistik.

Helårssiffran kommer att bli högre när decembersiffran kommer. Eftersom asyl- och flyktingpolitiken skärptes hösten 2015 kanske många har förväntat sig en brant nedgång i asyl- och flyktinginvandringen. Men det lär dröja.

En del av detta kan förklaras av att antalet invandrade anhöriga till flyktingar ökar. I ett historiskt perspektiv är det bara ett år, 1994, som kan mäta sig med dagens nivåer.

Publiceringen anmäldes av två personer som ansåg att artikeln gav en felaktig bild av att invandringstalen 2017 var historiskt höga då det istället handlade om att beslut nu kommit om uppehållstillstånd för de som kom till Sverige 2015.

SVT anförde att det av den fortsatta texten i telegrammet tydligt framgick att siffrorna avsåg beviljade uppehållstillstånd. I rubriksättningen på Text-TV där utrymmet var starkt begränsat ansåg redaktionen att det var rimligt att använda uttrycket ”asylinvandring” för att beskriva personer som på detta vis av myndigheterna getts status som invandrade på asylskäl.

Granskningsnämnden ansåg dock att sändningen kunde uppfattas så som anmälarna beskrev, nämligen att SVT likställde antalet beviljade uppehållstillstånd med antalet asylsökande och att det under år 2017 kom historiskt många asylsökande till Sverige. Enligt nämndens mening blev framställningen därmed så pass missvisande att sändningen strider mot kravet på saklighet.

DOKUMENTÄR FRÅN SOMALIA FRIAD TROTS KRÄNKANDE UTTALANDE

FRIAT: Dox: Mogadishu soldier, 2017-10-23, SVT2, dokumentär om fredsbevarande soldater i Somalia; fråga om televisionens särskilda genomslagskraft. Dnr. 17/03617.

Mogadishu Soldier (2016) var en internationellt finansierad dokumentär, producerad av det norska produktionsbolaget Piraya Film, som SVT hade köpt rätten att visa. Dokumentären bestod av filmer som två afrikanska soldater från en FN-finansierad fredsbevarande styrka i Somalia tagit under ett års tid. Från de 523 band som filmades hade regissören satt ihop en film som speglade krigets vardag.

Dokumentären anmäldes av en person som menade att programmet innehöll ”en grov förolämpning av somalier som folkgrupp”. Anmälaren syftade på en sekvens i dokumentären där en av de burundiska soldaterna sade: ”Somalierna har sin egen kultur. Till exempel, om en flicka är 20 år och inte har någon

man är det hennes bror som prövar henne först. Han knullar henne, och de får ett barn. Barnet, resultatet av en synd, växer upp som terrorist.”

SVT skrev i sitt yttrande att Mogadishu Soldier gav SVT en möjlighet att visa ett perspektiv och en plats som tittare i Sverige sällan möter. SVT delade anmälarens uppfattning om att uttalandet var klart kränkande. Men redaktionen ansåg att det i sammanhanget var relevant att spegla hur fördomsfullt soldaterna kunde uttrycka sig om de människor som de var satt att beskydda. Uttalandet var ett sätt att visa de fördomar som förekommer mellan olika folkgrupper i Somalia, vilket är en faktor som leder till stora spänningar i området. Uttalandet kunde också anses spegla den typen av jargong som kan förekomma mellan grupper som befinner sig i krig mot varandra.

Granskningsnämnden skriver i sitt beslut att uttalandet gav uttryck för en kränkande och fördomsfull syn på somalier. Nämnden anser dock att det måste vara möjligt att i denna typ av dokumentär spegla sådana fördomar som soldaten uttryckte. Dokumentären strider därför inte mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

DOKUMENTÄR OM JERUSALEM FRIAD – VAR INTE PARTISK OCH OSAKLIG

FRIAT: Dokument utifrån: *Det andra Jerusalem, 2017-12-30, Kunskapskanalen (SVT), program om konflikten i Jerusalem; fråga opartiskhet och saklighet Dnr. 17/03953.*

”Det andra Jerusalem” var en timmeslång dokumentär skapad av filmarna Peå Holmqvist och Suzanne Khardalian, som sändes i Kunskapskanalen i samband med 50-årsdagen av sexdagarskriget mellan Israel och de arabiska grannländerna 1967. I dokumentären följde filmarna i huvudsak en judisk bosättare på jakt efter ny mark och en palestinier som kämpade för att behålla sin mark.

Programmet anmäldes av tre personer som ansåg att programmet gav en ensidig och partisk bild av Israel-Palestina konflikten, där Israel fick skulden för hur situationen ser ut och ”ställs i dålig dager”. Enligt anmälarna var programmet partiskt då delar av bakgrunden till konflikten inte lyftes fram.

SVT skrev i sitt yttrande att syftet med dokumentären var att skildra hur situationen ser ut för de som lever i östra Jerusalem. Enligt programmakarna syftade titeln ”Det andra Jerusalem” på att filmen främst skulle behandla ”den förlorande parten” – framför allt de palestinier som finns i östra Jerusalem vars hem blev rivna av de israeliska myndigheterna. Konflikten mellan Israel och Palestina bevakas ur olika perspektiv löpande i SVT:s nyhetsrapportering och SVT har sänt en rad olika dokumentärer i ämnet under åren, med olika vinklar och upphovsmän. Enligt granskningsnämndens praxis kan ett program ha en kritisk infallsvinkel utan att strida mot kravet på opartiskhet.

Granskningsnämnden skriver i sitt beslut att det tydligt framgick att dokumentären utgjorde två filmares egna berättelse. Nämnden anser att dokumentärens infallsvinkel ligger väl i linje med SVT:s uppdrag att belysa händelser och skeenden. Det förhållandet att dokumentären inte fördjupade sig mer i den historiska bakgrunden till varför det ser ut som det gör i östra Jerusalem i dag innebär inte att kraven på opartiskhet och saklighet har åsidosatts. Dokumentären friades således.

Informationsbrev från SVT Programetik, Sveriges Television, 105 10 Stockholm

E-post: programetik@svt.se, Tel: 08-784 56 78

Om du fått detta infobrev står du även på e-postlistan för nästa.

Nya SVT-prenumeranter kan anmäla sig till programetik@svt.se!